

Nr 490

Av herr **Senander m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 71, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m., så ock om fortsatt giltighet av samma lag, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 71 föreslås att hyresregleringslagens giltighetstid förlänges till och med utgången av år 1961. Mot förslaget i denna del finns givetvis ingenting att invända.

Samtidigt föreslås emellertid att i 4 § hyresregleringslagen införes ett tillägg som möjliggör att i orter, där avgifterna för vatten och avlopp stigit särskilt mycket efter den 1 juli 1955, avtal må träffas om ersättning utöver grundhyran för sådana avgifter i likhet med vad som redan gäller beträffande ersättning för värme och varmvatten.

Vi anser tillägget i fråga vara en ny eftergift för fastighetsägarnas upprepade krav på hyresstegringar. Hyrorna i vårt land är redan nu på toppnivå. Det finns ingen marginal för ytterligare hyresstegringar för det stora flertalet hyresgäster, om man utgår ifrån sociala synpunkter och inte, som här tycks vara fallet, från krasst affärsmässiga sådana. Sedan statsmakterna på senare tid tillämpat en bostadspolitik, som i vissa fall medfört en avveckling av tidigare sociala förmåner, kommer varje eftergift för fastighetsägarnas krav att drabba framför allt barnfamiljerna men även andra hyresgäster i små omständigheter.

En bestämmelse av den innebörd som nu föreslås kan dessutom tänkas verka stimulerande på vissa kommuner att genomföra långtgående höjningar av avgifterna för vatten och avlopp, varigenom de hyreshöjningar av denna art som nu inskränker sig till ett mindre antal kommuner kan komma att få en vida större utbredning.

Hyrorna har, såsom nämnts, nu nått en sådan höjd att ytterligare hyresstegringar icke kan tolereras ur social synpunkt. Statsmakternas hittillsvarande linje har i stort sett inneburit, att hyresgästerna fått svara för de ökade kostnaderna för bostaden medan fastighetsägarna hållits skadeslösa. Man har rätt att ställa frågan: Varför skall det anses vara "naturligt" att hyresgästerna, som utgör den ekonomiskt sett svagare parten, skall stå för stegrade kostnader för bostäderna? Ingen kan anföra verkliga skäl mot att fastighetsägarna får bära sin andel av bördan. De tillhör i allmänhet den part på hyresmarknaden som måste betraktas som tillskyndare till de ständigt stigande boendekostnaderna.

Vi finner följaktligen propositionens förslag i denna del obefogad och skadlig för hyresgästernas intressen.

Däremot finner vi den i propositionen från Hyresgästernas riksförbund föreslagna ändringen av 3 § hyresregleringslagen vara berättigad. Ändringen avser den del av lagrummet som möjliggör höjning eller nedsättning av grundhyra på grund av att denna hyra den 1 januari 1942 avsevärt understeg respektive översteg hyran för jämförliga lägenheter. Hyresgästernas riksförbund anför som motivering, att berörda bestämmelse utnyttjats och alltjämt utnyttjas till hyresgästernas nackdel. Hyreshöjningar med åberopande av anført lagrum har ägt rum i sådan omfattning att en successiv lyftning av 1942 års hyresnivå ägt rum genom individuella höjningar i stället för en sådan korrigerings av betydande avvikelser, som lagstiftaren tänkt sig.

Visserligen har hyresrådet förklarat, att det avser att genom särskilda anvisningar till hyresnämnderna understryka vikten av en restriktiv tillämpning av berörda stadganden. Men det bör vara uppenbart, att detta icke är tillräckligt. Ett slopande av lagrummet i fråga är den enda effektiva spärren mot det missbruk som förekommer.

Med hänvisning till vad vi här anført får vi hemställa,

att riksdagen måtte godkänna Kungl. Maj:ts proposition nr 71 i vad den avser förlängning av hyresregleringslagens giltighetstid,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om ett tillägg till 4 § hyresregleringslagen av innebörd att bereda fastighetsägarna möjlighet till särskild ersättning utöver grundhyran för sådana ökade utgifter som föranledes av att avgifterna för vatten och avlopp stigit särskilt mycket, samt

att det av Hyresgästernas riksförbund framställda förslaget om upphävande av de bestämmelser i 3 § samma lag, som möjliggör höjning eller nedsättning av grundhyra på grund av att grundhyran den 1 januari 1942 understeg respektive översteg hyran för jämförliga lägenheter, måtte bifallas.

Stockholm den 17 mars 1959

Knut Senander

Helmer Holmberg

Henning Nilsson